

ЗАТВЕРДЖЕНО

постановою Президії НАН України
від 13.07.2022 № 214 (зі змінами,
затвердженими постановою Президії
НАН України від 21.09.2022 №280)

ПОРЯДОК

конкурсного відбору наукових і науково-технічних робіт для фінансування за бюджетною програмою КПКВК 6541230 «Підтримка розвитку пріоритетних напрямів наукових досліджень»

1. Загальна частина

1.1. Порядок конкурсного відбору наукових і науково-технічних робіт для фінансування за бюджетною програмою КПКВК 6541230 «Підтримка розвитку пріоритетних напрямів наукових досліджень» (далі - Порядок) визначає процедуру проведення конкурсного відбору наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок установ НАН України, що плануються до виконання за рахунок коштів, виділених за бюджетною програмою КПКВК 6541230 «Підтримка розвитку пріоритетних напрямів наукових досліджень», за такими напрямками їхнього використання (далі – напрямки):

- підтримка пріоритетних для держави наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок;
- проведення наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок молодими вченими шляхом створення на конкурсних засадах дослідницьких лабораторій (груп) молодих вчених;
- проведення на конкурсній основі спільних міжнародних наукових досліджень.

1.2. Порядок розроблено з урахуванням:

- Порядку використання коштів, передбачених у Державному бюджеті Національній академії наук для підтримки розвитку пріоритетних напрямів наукових досліджень, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2018 р. № 641 (зі змінами);
- Порядку проведення конкурсного відбору наукових, науково-технічних робіт, що плануються до виконання за рахунок Державного бюджету, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.09.2018 № 739;

– Порядку формування тематики та контролю за виконанням наукових досліджень в Національній академії наук України, затвердженого постановою Президії НАН України від 19.12.2018 № 339 (зі змінами).

1.3. Строк виконання наукових і науково-технічних робіт (далі – роботи) визначається окремо для кожного напрямку (окрім напрямку «Проведення на конкурсній основі спільних міжнародних наукових досліджень») згідно з умовами конкурсу, але не може становити більше двох років.

1.4. Конкурсний відбір робіт проводиться за відповідності поданих запитів оголошеним умовам конкурсу, наявності в цих запитах обґрунтування потреби в коштах і детального розрахунку витрат, а також з урахуванням необхідності та можливості досягнення відповідних результативних показників.

2. Проведення конкурсного відбору наукових і науково-технічних робіт за напрямом «Підтримка пріоритетних для держави наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок»

2.1. У конкурсі за цим напрямом бюджетної програми можуть брати участь лише ті підрозділи установ НАН України, які за результатами оцінювання ефективності діяльності установи, проведеного відповідно до Методики оцінювання ефективності діяльності наукових установ Національної академії наук України, затвердженої постановою Президії НАН України від 15 березня 2017 р. № 75 (зі змінами), віднесені до категорії А (мають вагомі наукові і практичні результати широкого національного і міжнародного значення).

Частка прикладних досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок, відібраних за конкурсом має складати не менше 70% від загальної кількості робіт за цим напрямом бюджетної програми.

2.1.1. Конкурс проводиться за такими етапами:

- оголошення конкурсу;
- подання запитів;
- наукова експертиза запитів;
- конкурсний відбір робіт;
- затвердження робіт, відібраних за конкурсом.

2.1.2. Строк виконання робіт становить від одного до двох років.

2.2. Оголошення та організація проведення конкурсу.

Конкурс на проведення наукових і науково-технічних робіт оголошується Президією НАН України. При цьому Президія НАН України затверджує пріоритетні напрями наукових і науково-технічних робіт, за якими

проводитиметься конкурс, визначає окремі вимоги щодо проведення конкурсу та доручає Науково-організаційному відділу Президії НАН України оприлюднити оголошення про конкурс, розмістивши його на веб-сайті НАН України не пізніше, ніж за 30 днів до закінчення терміну подачі заявок.

Пропозиції щодо пріоритетних напрямів наукових і науково-технічних робіт, за якими проводитиметься черговий конкурс, (далі – пріоритетні напрями) вносяться на розгляд Президії НАН України секціями НАН України за поданням науково-координаційних рад секцій НАН України, підготовленим з урахуванням думки відповідних відділень НАН України.

Конкурс проводиться конкурсними комісіями за пріоритетними напрямами (далі – конкурсні комісії), що створюються секціями НАН України за поданням науково-координаційних рад секцій НАН України та з урахуванням пропозицій відділень НАН України. При формуванні складу конкурсних комісій має забезпечуватися уникнення конфлікту інтересів, зокрема члени комісії за певним пріоритетним напрямом не мають права бути виконавцями робіт, що подаватимуться на конкурс за цим напрямом. До складу комісій мають входити не менше 50% фахівців, які не працюють в НАН України.

Склади конкурсних комісій затверджуються головами відповідних секцій НАН України, а уникнення конфлікту інтересів забезпечується головами конкурсних комісій.

Положення про конкурсну комісію, в якому визначаються порядок її роботи, орієнтовні критерії, які піддаються кількісній та якісній оцінкам і якими мають користуватися члени конкурсної комісії та експерти, затверджується окремим рішенням Президії НАН України.

2.3. Подання запитів.

2.3.1. Для участі у конкурсі підрозділ подає запит за формою згідно з додатком 5 до Порядку формування тематики та контролю за виконанням наукових досліджень в Національній академії наук України, затвердженого постановою Президії НАН України від 19.12.2018 № 339 (зі змінами).

2.3.2. Попередній розгляд запитів здійснюється вченою радою тієї установи, до якої входять підрозділи, що подають запити. У разі погодження запиту він подається до конкурсної комісії за відповідним пріоритетним напрямом разом із протокольним рішенням вченої ради установи.

2.3.3. Підрозділ установи при Президії НАН України подає запит до конкурсної комісії відповідно до тематики запиту.

2.3.4. Перелік робіт, що подано на конкурс, оприлюднюється на сайті НАН України.

2.4. Наукова експертиза запитів.

2.4.1. Конкурсні комісії встановлюють відповідність запитів на виконання робіт пріоритетним напрямом і умовам конкурсу та забезпечують об'єктивність і незалежність наукової експертизи цих запитів шляхом:

- використання баз експертів у різних галузях науки, які мають наукові публікації (до 5 років давності) за відповідним пріоритетним напрямом;
- залучення до експертизи сторонніх експертів із закладів вищої освіти, установ національних галузевих академій наук та іноземних експертів;
- запобігання виникненню конфлікту інтересів при визначенні експертів для оцінювання запиту – вони не повинні мати спільних наукових публікацій протягом останніх 5 років з авторами запиту.

2.4.2. Експертизу кожного запиту здійснюють на основі експертних анкет не менше, ніж два експерти, які надають окремі висновки.

2.4.3. До експертизи не залучаються виконавці робіт, що подані на конкурс, а також керівники наукових установ, підрозділи яких є учасниками конкурсу.

2.4.4. У випадку суттєвої розбіжності оцінок експертів щодо одного і того ж запиту призначається повторна експертиза цього запиту із залученням інших експертів.

2.4.5. Дані про експертів, інформація щодо проходження експертизи та її результати є конфіденційними для виконавців.

2.4.6. Після проведення наукової експертизи запитів конкурсна комісія з урахуванням експертних оцінок визначає підсумкову оцінку кожного поданого на конкурс запиту та на цій основі складає рейтинговий список робіт.

За необхідності конкурсні комісії можуть заслуховувати презентаційні доповіді керівників робіт.

2.5. Конкурсний відбір робіт.

2.5.1. Конкурсний відбір наукових і науково-технічних робіт здійснюється на основі результатів наукової експертизи запитів та рейтингового списку робіт і з урахуванням спрямованості роботи на вирішення безпосередніх проблем національної безпеки України, її відновлення у повоєнний час, а також з дотриманням вимоги до частки прикладних досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок, зазначеної у абзаці другому підпункту 2.1 цього Порядку.

2.5.2 Для фундаментальних робіт-переможців конкурсу позитивні результати експертної оцінки, здійсненої в рамках конкурсу, є підставою для надання Експертною радою з питань оцінювання тем фундаментальних науково-дослідних робіт при Національній академії наук України висновку щодо доцільності виконання цих робіт за рахунок коштів Державного бюджету.

2.5.3. Результати конкурсного відбору робіт, погоджені головами відповідних секцій НАН України (для установ при Президії НАН України – погоджені також головним ученим секретарем НАН України), оприлюднюються на сайті НАН України та подаються до Президії НАН України, яка визначає та затверджує до виконання остаточний перелік робіт.

2.6. Між установою-виконавцем та НАН України укладається договір на виконання роботи на відповідний рік (після першого року виконання – з урахуванням підсумків проміжного звіту) згідно з п.4.2 Порядку формування тематики та контролю за виконанням наукових досліджень в Національній академії наук України, затвердженого постановою Президії НАН України від 19.12.2018 №339 (зі змінами).

Технічне завдання на виконання роботи, відібраної за конкурсом та затвердженої до виконання рішенням Президії НАН України, затверджується головою відповідної секції НАН України, а для установ при Президії НАН України – головним ученим секретарем НАН України.

2.7. Реєстрація, облік і поточний контроль за виконанням робіт, відібраних за конкурсом, а також оцінка результатів та приймання завершених робіт здійснюються відповідно до пунктів 5 і 6 Порядку формування тематики та контролю за виконанням наукових досліджень в Національній академії наук України, затвердженому постановою Президії НАН України від 19.12.2018 № 339 (зі змінами).

2.8. З метою оперативного вирішення актуальних завдань підвищення обороноздатності України Президія НАН України щорічно оголошує загальноакадемічний конкурс на проведення наукових і науково-технічних робіт за Цільовою науково-технічною програмою оборонних досліджень НАН України.

При цьому конкурсний відбір наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок здійснюється згідно з Положенням про порядок конкурсного відбору та виконання установами НАН України робіт за Цільовою науково-технічною програмою оборонних досліджень НАН України на 2020-2024 роки, затвердженим постановою Президії НАН України від 04.12.2019 №297 «Про результати виконання цільової науково-технічної програми НАН України «Дослідження і розробки з проблем підвищення обороноздатності і безпеки держави». Пріоритетні напрями цього конкурсу щорічно визначаються підрозділами Міністерства оборони України, які разом з підприємствами оборонно-промислового комплексу України – потенційними споживачами науково-технічної продукції здійснюють зовнішню експертизу запитів.

3. Конкурсний відбір наукових і науково-технічних робіт за напрямом «Проведення наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок молодими вченими шляхом створення на конкурсних засадах дослідницьких лабораторій (груп) молодих вчених»

Конкурсний відбір робіт за цим напрямом і відповідне створення на конкурсній основі дослідницьких лабораторій (груп) молодих вчених здійснюється згідно з Положенням про гранти НАН України дослідницьким лабораторіям/групам молодих вчених НАН України для проведення досліджень за пріоритетними напрямами розвитку науки і техніки, затвердженим постановою Президії НАН України від 30.05.2018 № 183 (зі змінами).

4. Конкурсний відбір наукових і науково-технічних робіт за напрямом «Проведення на конкурсній основі спільних міжнародних наукових досліджень»

Конкурсний відбір робіт за цим напрямом здійснюється за рішеннями Президії НАН України про проведення спільного конкурсу із міжнародними або зарубіжними науковими організаціями (фондами). Порядок цього відбору визначається відповідними угодами, укладеними з ними НАН України.

5. Погодження порядку конкурсного відбору

Порядок конкурсного відбору за напрямами, визначеними розділами 3 і 4 цього Порядку, визначається Національною академією наук України за погодженням з Науковим комітетом Національної ради з питань розвитку науки і технологій.

6. Затвердження результатів конкурсного відбору

Результати конкурсного відбору за напрямами, визначеними в розділах 2, 3, 4, затверджуються рішенням Президії НАН України із зазначенням строків виконання та виконавців за кожною роботою, оприлюднюються на веб-сайті НАН України не пізніше, ніж через п'ять робочих днів після прийняття такого рішення.